

Motion till riksdagen 2025/26:3717

av Jessica Stegrud (SD)

Ett transparent skattesystem

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tydligare redovisa mervärdesskatt för konsumenter och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att redovisa socialavgifter i arbetstagares inkomstdeklaration och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att redovisa socialavgifter på lönebesked och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheter att i samband med slutskattebeskedet redovisa hur inbetalad skatt fördelats på olika utgiftsområden och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att presentera lättlästa budgetar i all offentlig verksamhet och tillkännager detta för regeringen.

Ett transparent skattesystem

Sverige är ett land med ett jämförelsevis högt skattetryck. En stor del av den skatt som betalas in är dessutom mer eller mindre osynlig för privatpersoner. Inte heller är det särskilt lätt för enskilda att få klarhet i vad deras inbetalda skatt går till. Eftersom skatt inte är frivilligt att betala in kan det inte anses ligga på löntagares bord att leta reda på exakt hur stor del av deras produktionsvärde som går till det offentliga och hur det sedan fördelar sig. Tvärtom bör det vara det offentligas skyldighet att så tillgängligt som möjligt redovisa detta.

Ett typexempel på en mindre synlig skatt är mervärdesskatten, vanligen kallad moms. Förvisso finns krav på att mervärdesskatt ska redovisas på varje kvitto, men som Skatteverket självt skriver på sin hemsida: Momsen är ofta inbakad i priset och därför inget du behöver tänka på som privatperson. I exempelvis USA läggs moms tvärtom på först vid betalning, vilket innebär att det pris som redovisas på en vara är det pris som försäljaren själv får in. Även om vi personligen uppskattar värdet av goda kunskaper i

huvudräkning kan ett sådant system vara väl långtgående, men att för varje vara redovisa pris såväl inklusive som exklusive moms skulle effektivt tydliggöra varans egentliga värde. Vi föreslår därför att prismärkning på varor alltid ska särredovisa pris inklusive respektive exklusive moms, i likhet med kravet på att för vissa varor redovisa jämförelsepris.

Ett annat område där skatt och avgifter redovisas endast på företagares sida är de olika socialavgifterna. Det är dock ofrånkomligt så att dessa avgifter innebär en merkostnad för varje person som anställs och att arbetsgivaren räknar in detta vid bedömning av arbetstagares värde. Därmed är det inte mer än rätt att dessa avgifter räknas som en del av lönen och således också tydligt redovisas för arbetstagaren. Detta bör allra minst ske sammanfattande i samband med kontrolluppgifter till inkomst-deklarationen och i själva deklarationen samt slutskattebeskedet. Ännu bättre vore krav på att redovisa socialavgifter vid varje lönebesked, precis som arbetsgivare idag ska redovisa såväl netto- som bruttolön.

Att för skattebetalare tydliggöra hur mycket de betalat till det offentliga är dock bara den ena sidan av myntet. Givetvis bör information om hur skattemedlen används vara lika tydlig och lättillgänglig. Vi föreslår därför att varje slutskattebesked utöver totalsummor ska redovisa en ungefärlig fördelning av hur inbetalad skatt fördelar sig över olika offentliga utgiftsområden. I och med att merparten av den skatt som enskilda betalar in går till kommuner krävs vidare utredning om hur en sådan redovisning kan ske på enklast möjliga sätt. Utöver detta bör det också åläggas all offentlig verksamhet, eller åtminstone staten och primär- samt sekundärkommuner liksom regioner, att ta fram lättlästa versioner av sina respektive budgetar. Som skattebetalare bör du ha en självklar rättighet att enkelt kunna ta del av information om vad du betalar för. Som ett extra plus väcks förhoppningsvis ett större politiskt engagemang i takt med ökad medvetenhet om dess direkta påverkan på våra liv.

Jessica Stegrud (SD)